

QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Ilum l-Erbgħa, 27 ta' Ġunju 2018

Kawża Nru: 21

Citazzjoni Nru: 1218 / 02 JA

Citadel Insurance plc

-vs-

**Shield Services Limited u Mark
u martu Michelle Randon**

Il-Qorti,

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata mis-soċjeta' attriċi fit-30 ta' Ottubru 2002 li permezz tagħha ġie premiss:

Illi s-soċjeta' konvenuta Shield Services Limited kienet is-sub-aġent tas-soċjeta' attriċi għal diversi snin;

Illi tul dan iż-żmien is-soċjeta' attriċi ħarġet diversi poloz ta' assikurazzjoni tramite l-intervent tas-soċjeta' konvenuta bħala sub-aġent;

Illi s-soċjeta' konvenuta għandha tagħti lis-soċjeta' attriċi s-somma bilanċjali ta' ħamsa u sebgħin elf, ħames mija u wieħed u sittin lira u sitta u għoxrin ċenteżmu (LM75,561.26c0), peress li thallas akkont l-ammont ta' wieħed u għoxrin elf tliet mija u tmenin lira u tnejn u erbgħin ċenteżmu (LM21,380.42c0), u dana in kwantu għal (i) disgħa u sebgħin elf ħames mija u tmienja u għoxrin lira u ħames ċenteżmi (LM79,528.05,0) rappreżentanti prezz ta' diversi 'premiums' fuq il-poloż u boll relattiv imħallas mis-soċjeta' attriċi (wara li jitnaqqsu il-kummissjonijiet) maħruġa mis-soċjeta' attriċi kif fuq spjegat fiż-żmien li l-istess soċjeta' konvenuta kienet is-sub-aġent tas-soċjeta' attriċi, skont *Statement Dok. 'A'*, liema *premiums* thallsu lill-konvenuti, jew min minnhom, iżda dawn naqsu li jħallsuhom lis-soċjeta' attriċi u approprjaw ruħhom minnhom, u in kwantu għal (ii) sbatax-il elf erba' mija u tlettax-il lira u tlieta u sittin ċenteżmu (LM17,413.63c0) rifużjoni ta' kummissjonijiet li thallsu lis-soċjeta' konvenuta fuq il-poloż ta' assikurazzjoni maħruġa kif qabel imsemmi, skont l-istess *Statement Dok. 'A'* liema kummissjonijiet is-soċjeta' konvenuta ddekadiet mid-dritt li tirċevihom u dana għaliex l-istess soċjeta' konvenuta naqset mill-obbligi tagħha fosthom li tiġbor il-*premiums* u in kwantu għal dawk il-*premiums* miġburin li żżomm rendikont finanzjarju preċiż u li tgħaddi l-istess *premiums* lis-soċjeta' attriċi, u għalhekk tilfet kull dritt għall-kummissjonijiet lilha kieku dovuti;

Illi l-konvenut Mark Randon huwa l-azzjonist prinċipali fis-soċjeta' konvenut id-direttur maniġerjali tal-istess soċjeta' konvenuta kif ukoll huwa l-persuna fiżika illi fiż-żmien rilevanti kien liċenzjat mill-Malta Financial Services Centre biex is-soċjeta' konvenuta tkun tista' proprju tagixxi ta' sub-aġent kif qabel imsemmi;

Illi l-konvenuti Randon, jew min minnhom, abbużivament, illegalment u frawdolentement użaw għall-iskopijiet tagħhom l-fondi appartenenti lil Shield Services Limited u / jew dovuti lis-soċjeta'

attriċi u għaldaqstant rrendew ruħhom personalment responsabbli għall-ħlas tal-ammont bilanċjali ta' LM75,561.26c0 fuq imsemmi dovut lis-soċjeta' attriċi;

Illi għalhekk il-konvenuti huma solidalment responsabbli għall-ħlas lis-soċjeta' attriċi tal-imsemmi ammont bilanċjali ta' Lm75,561.26,0 dovut kif qabel spjegat, kif ser jiġi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

Jgħidu għalhekk il-konvenuti, għaliex għar-raġunijiet premissi ma għandhiex dina l-Qorti:

1. tiddikjara li l-konvenuti, jew min minnhom, naqsu li jhallsu lis-soċjeta' attriċi l-prezz ta' diversi *premiums* fuq il-poloż ta' assikurazzjoni u boll relattiv kif qabel spjegat;
2. tiddikjara li s-soċjeta' konvenuta naqset mill-obbligi tagħha u għalhekk tilfet kull dritt għall-kummissjonijiet lilha kieku dovuti;
3. tillikwida l-ammont bilanċjali dovut lis-soċjeta' attriċi fl-ammont globali ta' ħamsa u sebghin elf, ħames mija u wieħed u sittin lira u sitta u għoxrin ċenteżmu (LM75,561.26c0) jew ammont verjuri li jirriżulta waqt it-trattazzjoni tal-kawża, peress li gja' thallas akkont l-ammont ta' wieħed u għoxrin elf tliet mija u tmenin lira u tnejn u erbgħin ċenteżmu (LM21,380.42c0), u dana in kwantu għal:
 - (i) disgħa u sebghin elf ħames mija u tmienja u għoxrin lira u ħames ċenteżmi (LM79,528.05,0) rappreżentanti prezz ta' diversi *premiums* fuq il-poloż u boll relattiv imħallas mis-soċjeta' attriċi (wara li jitnaqqsu l-kummissjonijiet) maħruġa mis-soċjeta' attriċi kif fuq spjegat fiż-żmien li l-istess soċjeta' konvenuta kienet is-

- sub-aġent tas-soċjeta' attriċi, skont *Statement* Dok 'A', liema *premiums* tħallsu lill-konvenuti, jew min minnhom, iżda dawn naqsu li jħallsuhom lis-soċjeta' attriċi u approprjaw ruħhom minnhom,
- (ii) sbatax-il elf erba' mija u tlettax-il lira u tlieta u sittin ċenteżmu (LM17,413.63c0) rifiżjoni ta' kummissjonijiet li tħallsu lil-soċjeta' konvenuta fuq il-poloż ta' assikurazzjoni maħruġa kif qabel imsemmi, skont l-istess *Statement* Dok 'A';
4. tiddikjara u tiddeċiedi illi l-konvenuti Mark u Michelle Randon aġixxew abbużivament, illegalment u frawdolentement u għaldaqstant rrendew ruħhom personalment responsabbli għall-ħlas tal-ammont bilanċjali ta' Lm75,561.26,0 fuq imsemmi jew ammont ieħor verjuri li jiġi likwidat minn dina l-Qorti fit-tielet talba dovut lis-soċjeta' attriċi;
5. tikkundanna lill-konvenuti solidalment bejniethom jew min minnhom iħallsu lis-soċjeta' attriċi s-somma ta' Lm75,561.26,0 jew ammont ieħor verjuri kif likwidat skont it-tielet talba, dovuta għar-raġunijiet fuq indikati;

Bl-imghax mid-data ta' kull *invoice* relattiv sal-ħlas effettiv, u bl-ispejjeż inkluzi dawk tal-ittra uffiċjali tal-5 ta' Lulju 2002 tal-Kontro-Protest tad-9 ta' Lulju 2002 u tal-ittra uffiċjali tas-27 ta' Settembru 2002 u tal-Mandat ta' Sekwestru preżentat kontestwalment kontra l-konvenuti li huma ngunti għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tas-soċjeta'attriċi u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' eċċezzjonijiet tal-konvenuti ppreżentata fit-30 ta' Ġunju 2003 li permezz tagħha eċċepew:

1. Illi t-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu riġettati bl-ispejjes u dan *stante* illi l-ammont mitlub mhux dovut, la mis-soċjeta' konvenuta u wisq iżjed mill-konvenuti f'isimhom personali, *stante* li personalment m'hemm l-ebda ness ġuridiku mas-soċjeta' attriċi.
2. Illi l-allegazzjoni da parti tas-soċjeta' attriċi illi l-konvenuti approprjaw ruħhom minn xi fondi illi ngabru bħala premia u li qatt ma tħallsu lis-soċjeta' attriċi hija totalment infondata u bla bazi u għalhekk ebda ammont mhi dovuta mill-konvenuti personalment.
3. Fil-fatt il-konvenuti separatament huma kredituri tas-soċjeta' attriċi u għalhekk huma qiegħda jipprevalixxu ruħhom minn din l-azzjoni u jippreżentaw ir-rikonvenzjoni tagħhom.
4. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenuti u l-lista tax-xhieda.

2. Rat il-kontro-talba li permezz tagħha ġie premiss:

Illi s-soċjeta' konvenuta bieghet kif kienet awtorizzata li tagħmel numru ta' "*Life Policies*" tas-soċjeta' attriċi, u għalhekk kienet intitolata għall-kummissjonijiet, liema kummissjonijiet qatt ma tħallsu u jammontaw għas-somma ta' tlett elef, tlett mija u ħamsa u sittin Lira Maltin u disgħa u erbgħin ċenteżmu (Lm3,365.49), u dan kif jidher mid-dokument hawn anness u mmarkat bħala Dok 'MR3'.

Illi s-soċjeta' konvenuta, meta kienet għadha topera ta' sub-aġent tas-soċjeta' attriċi, kienet hallset żewġ *claims* minn butha meta dawn kellhom jithallsu mis-soċjeta' attriċi bħala s-soċjeta' assikuratriċi,

liema *claims* kienu jammontaw għas-somma globali ta' elf mija u erba' liri (Lm1,104), għalkemm hemm l-obbligu ta' rifużjoni u ħlas.

Peress illi l-konvenut Mark Randon f'ismu personali kien assigura l-vettura tiegħu mas-soċjeta' attriċi polza *'fully comprehensive'* liema karozza għandha n-numru EBC-303, u peress illi l-imsemmija vettura kienet involuta f'incident tat-traffiku u bħala riżultat il-konvenut sofra danni ammontanti għas-somma ta' elf tliet mija u tlextax-il lira Maltin u ħamsa u tmenin ċenteżmu (Lm1,313.85), iżda *nonostante* illi l-imsemmija vettura kienet koperta mill-polza ta' assikurazzjoni, is-soċjeta' attriċi naqset milli tħallas dan l-ammont.

Tgħid għalhekk is-soċjeta'attriċi rikonvenuta għaliex m'għandhiex din il-Qorti għar-raġunijiet premeffi;

1. Tiddikjara illi s-soċjeta' attriċi rikonvenuta hija debtriċi tas-soċjeta' konvenuta fis-somma ta' Lm4,469.49, rappreżentanti kummissjonijiet kif ukoll rifużjoni ta' *claims* illi tħallsu mis-soċjeta' konvenuta.
2. Tiddikjara illi s-soċjeta' attriċi rikonvenuta hija debtriċi tal-konvenuti Mark u Michelle konjuġi Randon, fis-somma ta' Lm1,313.85 *ai termini* tal-polza ta' assikurazzjoni.
3. Tordna lis-soċjeta' attriċi rikonvenuta sabiex tħallas lis-soċjeta' konvenuta s-somma ta' Lm4,469.49.
4. Tordna lis-soċjeta' attriċi rikonvenuta sabiex tħallas lill-konvenuti Mark u Michelle konjuġi Randon is-somma ta' Lm1,313.85 – kollox kif intqal fuq u għar-raġunijiet fuq premeffi.

Bl-imgħax u bl-ispejjeż kontra s-soċjeta' attriċi rikonvenuta li minn issa tibqa' ngunta għas-subizzjoni tagħha.

Rat in-nota ta' eċċezzjonijiet tas-soċjeta' attriċi għall-kontro-talba tal-konvenuti, liema nota giet ppreżentata fit-18 ta' Lulju 2003, u li permezz tagħha gie eċċepit:

Illi t-talbiet tal-konvenuti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt kif jigi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża u għandhom jigu miċhuda bl-ispejjeż tagħhom billi l-ammonti minnhom mitluba mhumiex dovuti billi l-konvenuti qatt ma ġew awtorizzati mis-soċjeta' attriċi: (a) biex ibiegħu ebda poloz ta' Life Insurance; u (b) biex iħallsu ebda *claims* u li fi kwalunkwe każ kull ammont li seta' kien dovut mis-soċjeta' attriċi gie mħallas u ma jista' jkun ebda ammont dovut fuq negozju li seħħ wara t-terminazzjoni tas-*sub-agency agreement*, kollox kif jigi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

Illi t-talba tal-konvenuti miżżewġin Randon ma għandha ebda konnessjoni mat-talba tas-soċjeta' attriċi u għalhekk dina l-Qorti mhix kompetenti li tiegħu konjizzjoni tal-istess talba anke meħud in konsiderazzjoni l-ammont involut u lanqas ġurisdizzjoni *stante* li hemm Arbitration Clause fl-istess polza.

Salvi eċċezzjonijiet oħra.

Rat id-dokumenti kollha esebiti;

Semgħet ix-xhieda prodotta;

Rat in-noti tas-sottomissjonijiet tal-kontendenti;

Rat l-atti kollha tal-kawża u tar-rikors għall-ħruġ tal-mandat tal-inibizzjoni nru 683/03JA fl-ismijiet "*Citadel Insurance plc vs Mark Randon u Michelle Randon*", li huwa miexi ma' din il-kawża u li huwa differit għad-digriet finali għal-lum.

Sfond tal-kawża u fatti li taw lok għall-vertenza odjerna:

Is-soċjeta' konvenuta kienet sotto-aġenzija tas-soċjeta' attriċi:

Illi s-soċjeta' attriċi Citadel Insurance hija soċjeta' tal-assikurazzjoni. Is-soċjeta' konvenuta Shield Services Ltd, immexxija mill-konvenut Mark Randon¹, u li tagħha hu u martu Michelle huma azzjonisti, giet inkorporata fis-sena 1998 u giet liċenzjata mill-Malta Financial Services Authority (MFSA) sabiex tagixxi bħala sotto-aġent tas-soċjeta' attriċi.

Ix-xogħol tas-soċjeta' konvenuta bħala sotto-aġent tas-soċjeta' attriċi, kien jikkonsisti f'li tbiegħ poloz ta' assikurazzjoni għas-soċjeta' attriċi, u ta' dan kienet tirċievi *commissions*. Hemm qbil bejn il-partijiet dwar il-*modus operandi* taż-żewġ soċjetajiet. Is-soċjeta' konvenuta (li kien ikollha l-kuntatt dirett mal-klijent) kienet timla' d-dokumenti u tgħaddihom lis-soċjeta' attriċi biex jiġu pproċessati minnha. Is-soċjeta' attriċi imbagħad kienet kull xahar tipprepara *statement* bil-lista tal-poloż li jkunu inbiegħu, tikkalkula l-*premia* dovuti fuq tali poloż, u minnhom tnaqqas il-*commissions* dovuti minnha lis-soċjeta' konvenuta.

Is-soċjeta' konvenuta kienet imbagħad tivverifika tali *statements* u tħallas lis-soċjeta' attriċi abbażi tagħhom. Kienet tgawdi minn kreditu ta' tliet (3) xhur biex tħallas lis-soċjeta' attriċi l-ammont dovut minnha. Issa kien ikun hemm klijenti (assikurati) li jhallsu lis-soċjeta' konvenuta immedjatement u oħrajn li jhallsu *on credit*. Fis-sottomissjonijiet tagħha s-soċjeta' konvenuta ssostni li fir-rigward tal-klijenti li kellhom kont magħha, dan kien "*bl-adeżjoni*" tas-soċjeta' attriċi. Is-soċjeta' attriċi *invece* ssostni li ma kien hemm l-ebda ftehim f'dan is-sens u li għalhekk, irrISPETTIVAMENT minn jekk is-soċjeta' konvenuta tkunx ġabret il-ħlas mingħand il-klijenti li kellhom kont magħha, l-ammonti xorta waħda kienu jkunu dovuti lis-soċjeta' attriċi għall-poloż li jkunu nħargu.

¹ Fix-xhieda tiegħu tal-24.04.2013, Mark Randon ikkonferma li rriżenja minn direttur fl-14 ta' Ottubru 2010.

Verżjoni tas-soċjeta' konvenuta dwar ir-raġuni għad-disgwid

Is-soċjeta' konvenuta ssostni li għalkemm sas-sena 2000 ma kienx hemm problemi mas-soċjeta' attriċi, hija imbagħad bdiet tinduna li l-*statements* tas-soċjeta' attriċi kien ikun fihom ħafna żbalji, u li saħansitra kienu jinkludu talbiet għall-ħlas ta' poloz illi lanqas biss kienu nħarġu minnha. Tilmenta li t-talbiet tagħha biex tali *statements* jigu korretti ġew injorati, u li s-sitwazzjoni tant ippeġġorat ruħha illi s-soċjeta' attriċi ddecidiet li tirtira l-ftehim tas-sotto-aġenzija li kellha magħha. Qalet illi dejjem ikkontestat l-allegazzjonijiet tas-soċjeta' attriċi li hija kienet qed timmisaproprija ruħha mill-fondi li kienu jappartjenu lis-soċjeta' attriċi u li hija allegatament kienet ġabret mingħand il-klijenti. Qalet ukoll illi peress li f'hin minnhom is-soċjeta' attriċi tterminat is-sotto-aġenzija ta' bejniethom (dan kien fid-19 ta' Ġunju 2002), hija ma setgħetx tkompli tiġbor il-*premia* mingħand il-klijenti.

Verżjoni tas-soċjeta' attriċi dwar ir-raġuni għad-disgwid

Is-soċjeta' attriċi invece ssostni li l-problemi serji ta' bejn il-partijiet bdew f'Jannar 2002. Hija tirreferi għax-xhieda tal-15 ta' Marzu 2006 ta' Pamela Cuschieri (li kienet taħdem bħala *accounts clerk* mas-soċjeta' konvenuta minn Awwissu 1998 sa Frar 2002) fejn qalet li meta ma kienx ikun hemm qbil fl-*statements* tas-soċjeta' attriċi hija kienet titkellem mal-persuna konċernata u d-differenzi kienu jitrangaw. Is-soċjeta' attriċi taċċenna għall-fatt illi din ix-xhud qalet li fl-aħħar xhur tal-impieg tagħha mas-soċjeta' konvenuta hija ma baqgħetx tagħmel *reconciliations* u li Mark Randon kien jgħidilha biex jekk iċemplu mis-soċjeta' attriċi dwar *premia* dovuti lilha, ikellimhom hu.

Id-Dok 'A'² anness maċ-ċitazzjoni huwa *breakdown* tal-poloż li fir-rigward tagħhom is-soċjeta' attriċi ssostni li baqgħet ma tħallsitx mingħand is-soċjeta' konvenuta. Parti kbira minn dan id-dokument

² fol 11-34, Volum Nru 1

tirrigwarda l-ewwel seba' xhur tas-sena 2002³. Is-soċjeta' attriċi tispjega li l-problema prinċipali kienet li s-soċjeta' konvenuta kienet qed taqa' lura fil-pagamenti tagħha, fis-sens li ma kinitx qed thallas fi żmien tliet xhur. Tgħid ukoll pero' li imbagħad irriżultaw problemi oħra tant li spiċċat għamlet rapport lill-Pulizija u ttiehdu passi kriminali kontra Mark Randon fejn gie akkużat b'falsifikazzjoni ta' dokumenti u misapproprjazzjoni⁴. (Tikkummenta illi l-eżitu ta' dawn il-proċeduri – fil-fatt il-konvenut Mark Randon gie liberat – għandhom ikollhom impatt marginali għall-finijiet ta' din il-vertenza tenut kont tal-fatt li fil-Qorti kriminali meta jkun hemm l-iċken dubju dan jiġi ntepretat favur l-akkużat.)

Terminazzjoni tas-sotto-aġenzija:

Illi permezz ta' ittra datata 19 ta' Ġunju 2002⁵ is-soċjeta' attriċi nformat lil Mark Randon illi kienet qed titermina is-sotto-aġenzija li kellha s-soċjeta' konvenuta magħha. Hija dakinhar stess infurmat lill-MFSA⁶ b'tali terminazzjoni, u li dan kien minħabba “*unfitness and improperness, suspected fraud and dishonesty.*”

Illi permezz ta' ittra datata 25 ta' Lulju 2002⁷ l-MFSA kitbet lis-soċjeta' konvenuta fejn infurmata li wara li kkunsidrat “*all material facts and information available to it*” ikkonkludiet illi l-istess soċjeta' konvenuta ma kinitx qed iżżomm *accounting records* kif suppost, ma kinitx qed tmexxi n-negozju b'mod adegwat għall-interessi tal-assigurati, u ma kinitx qed tmexxi n-negozju b'integrità, u konsegwentement neħhietha mis- “*Sub-agents list*”.

Pretenzjoni tas-soċjeta' attriċi : Lm75.561.26

Illi skont id-Dok 'A' fuq imsemmi, is-soċjeta' konvenuta għandha tgħaddi lis-soċjeta' attriċi s-somma ta' Lm96,941.68, in kwantu:

³ Fil-fatt l-ewwel żewġ paġni jirrigwardaw is-sena 2001 u t-22 il-paġna l-oħra jirrigwardaw l-ewwel seba' xhur tas-sena 2002.

⁴ “Pulizija vs Mark Anthony Randon”, 78/2003, Maġ. Neville Camilleri, 20 ta' Ġunju 2017

⁵ Dok 'MA2', fol 840-842, Volum Nru 2

⁶ Dok 'MA3', fol 843, Volum Nru 2

⁷ Dok 'MA8', fol 850-852, Volum Nru 2

- (i) Lm79,528.05 jirrappreżentaw *premia* fuq il-poloż maħruġa minnha u l-boll relattiv imħallas mis-soċjeta' attriċi fuq l-istess poloż (wara li jitnaqqsu l-kummissjonijiet); u
- (ii) Lm17,413.63 jirrappreżentaw *commissions* imħallsa minnha fir-rigward tal-poloż, liema *commissions* issostni li s-soċjeta' konvenuta ddekadiet mid-dritt li tirċevihom *stante* li naqset li tigbor xi *premia*, u fir-rigward tal-premia li ġabret, naqset li tgħaddihomlha u li żżomm rendikont finanzjarju preċiż.

Illi issa mhux ikkontestat li l-aħħar żewġ pagamenti li għamlet is-soċjeta' konvenuta kienu wieħed ta' Lm12,000 (li minnhom is-soċjeta' attriċi kien irnexxielha talloka biss Lm619.58) u ieħor ta' Lm10,000. L-ammont ta' Lm21,380.42, li ma ġiex allokati, ġie mnaqqas mis-somma pretiża ta' Lm79,528.05 u għalhekk il-bilanċ pretiż mis-soċjeta' attriċi f'dawn il-proċeduri huwa ta' Lm75,561.26: Lm58,147.63 *premia* (Lm79,528.05 – Lm21,380.42) + Lm17,413.63 *commissions*.

L-ammont li qed taċċetta li huwa dovut minnha s-soċjeta' konvenuta:

Illi fin-nota tal-eċċezzjonijiet tagħha s-soċjeta' konvenuta eċċepiet illi l-ammont ta' Lm79,528.05 li s-soċjeta' attriċi qed tippretendi *in linea* ta' *premia* huwa żbaljat u kellu jkun *invece* Lm22,128.10. Tkompli tgħid illi la darba ħallset l-ammont ta' Lm21,380.42 il-bilanċ huwa dak ta' Lm747.68. Ma teskludix pero' li jista' jkun ukoll dovut l-ammont ta' Lm6,435.31 (u allura f' dak il-każ jiġi li l-bilanċ fi *premia* huwa ta' Lm7182.99).

Illi għal dak li jirrigwarda *commissions* issostni li s-soċjeta' attriċi ma hija ntitolata għall-ebda rifiżjoni *stante* li l-*commissions* tħallsu fuq poloż li nħarġu minnha u għalhekk hija ntitolata għalihom. Fi kwalwunkwe każ issostni li l-*commissions* fuq il-poloż elenkati fid-

Dok 'A' esebit mis-soċjeta' attriċi jammontaw għal Lm8,888,45.

Illi fin-nota tas-sottomissjonijiet tagħha s-soċjeta' konvenuta taċċetta li għandha tagħti lis-soċjeta' attriċi s-somma ta' Lm8,974.18 in linea ta' premia. Issostni li mill-ammont ta' Lm79,528.05 mitlub mis-soċjeta' attriċi bħala premia dovuti minnha, għandhom jitnaqqsu s-segwenti ammonti:

- (i) Lm40,346 rappreżentanti l-premia li kienet għadha ma gābritx mingħand diversi klijenti tagħha li kellhom kont magħha u li *stante* t-terminazzjoni tas-sotto-aġenzija ma kellhiex aktar dritt tiġbor tali flus;
- (ii) Lm22,000 (iż-żewġ pagamenti ta' Lm12,000 u Lm10,000) li hija fil-fatt għamlet;
- (iii) Lm5,080.25 rappreżentanti l-premia allegatament dovuti minn persuni li meta ġew prodotti mis-soċjeta' attriċi xehdu li jew qatt ma kienu assikurati mas-soċjeta' attriċi u għalkemm kienu assikurati magħha kienu għamliu dan tramite sotto-aġenti oħra jew direttament mas-soċjeta' attriċi;
- (iv) Lm1,140 rappreżentanti l-premia li fil-fatt ingabru mis-soċjeta' konvenuta u thallsu lis-soċjeta'attriċi iżda baqgħu jidhru fid-Dok 'A';
- (v) Lm1,987.62 rappreżentanti entraturi fid-Dok 'A' li m'għandhomx numru ta' *debit note* hdejhom, u li huma poloz li effettivament qatt ma ġew ipproċessati minnha;

B'dan li l-bilanċ jiġi li huwa ta' Lm7,973 liema ammont hija qegħda taċċetta bħala dovut.

(Din il-Qorti pero' tosserva li hemm żball matematiku, għaliex

fil-fatt jekk jitnaqqsu tali ammonti mill-ammont ta' Lm79,528.05, l-bilanċ jiġi Lm8,974.18 u mhux Lm7,973).

Illi fir-rigward tal-ammont ta' Lm17,413.63 mitlub mis-soċjeta' attriċi *in linea* ta' commissions, is-soċjeta' konvenuta ssostni li xejn ma hu fil-fatt dovut. Targumenta illi ladarba din it-talba għar-rifużjoni tal-commissions saret fuq il-premessa li hija rċeviet is-somma ta' Lm79,528 u żammitha għaliha, u ladarba tali premessa li ma tirriżultax, allura isegwi li ma hemm l-ebda rifużjoni ta' commissions dovuta.

Kunsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti:

L-ammont mitlub mis-soċjeta' attriċi (i) in linea ta' poloz:

Illi kif ingħad, mis-somma oriġinali ta' Lm79,528.05 rappreżentanti il-bilanċ pretiż mis-soċjeta' attriċi *in linea* ta' premia fuq poloz mibjugħa mis-soċjeta' konvenuta skont Dok 'A', is-soċjeta' qed tippretendi bilanċ ta' Lm58,147.63 (wara li naqqset is-somma ta' Lm21,380.42 diġa' mħallsa); filwaqt li s-soċjeta' konvenuta qed taċċetta li tħallas biss bilanċ ta' Lm7,182.99 (skont in-nota tal-eċċezzjonijiet tagħha) jew bilanċ ta' Lm8,974.18 (skont in-nota tas-sottomissjonijiet tagħha).

Illi s-soċjeta' konvenuta targumenta illi meta ġiet terminata s-sotto-aġenzija li kellha mas-soċjeta' attriċi, kien fadlilha tiġbor Lm40,346 mingħand diversi kliġenti tagħha li kienu assikurati mas-soċjeta' attriċi, u li wara li ġiet terminata r-relazzjoni mas-soċjeta' attriċi hija ma kellhiex dritt li tiġborhom. Mark Randon, fix-xhieda tiegħu tat-30 ta' Jannar 2013⁸ qal li meta ġiet itterminata s-sotto-aġenzija, is-soċjeta' konvenuta pprezentat lista tal-assikurati li kien għadhom ma hallsux lis-soċjeta' attriċi, u din qalet li kienet se tiġborhom hi.

Illi s-soċjeta' attriċi *invece* ssostni li minn indaġini li kienet għamlet

⁸ fol 3199 *et seq*, Volum nru 6

irriżulta li l-maġġor parti tal-assikurati kienu fil-fatt ħallsu l-*premia* relattivi tagħhom. Ramon Mizzi (kap eżekuttiv tas-soċjeta' attriċi) fix-xhieda tiegħu tat-3 ta' Ottubru 2003⁹ qal:

"...wara li konna tterminajna s-sub-agency konna għamilna eżerċizzju estensiv mal-klijenti kollha li skont ir-records tagħna kellhom premiums li kien jidhru li huma pendenti u f'ammont kbir minnhom dawn kienu nfirmawna li kienu ħallsu l-premiums direttament lis-sur Randon. Ahna għamilna din il-kawża ċivili għaliex il-premiums baqgħu ma tħallsux..."

Illi Edward Grech, (Financial Controller tas-soċjeta' attriċi) fix-xhieda tiegħu tat-30 ta' Marzu 2009¹⁰ ikkonferma illi kienu ntbagħtu ittri lill-assikurati u li l-maġġoranza tagħhom kienu qalu li ħallsu. Huwa pero' qal li ma rax l-istatistika finali. *"Sakemm kont hemmhekk jien mill-feedback li kellna, il-maġġor parti kienu qalu li ħallsu."*

Illi Romina Chircop (Credit Controller tas-soċjeta' attriċi) fix-xhieda tagħha tat-23 ta' April 2008¹¹ ikkonfermat illi kien sar eżerċizzju estensiv da parti tas-soċjeta' attriċi sabiex tara jekk l-assikurati li kien jidher li ma ħallsux il-*premia* relattivi tagħhom, fil-fatt ħallsux lis-soċjeta' konvenuta. Qalet li fil-fatt kienet hi l-persuna li kienet titkellem personalment ma' dawn in-nies:

"Il-maġġor parti tan-nies li rrispondew għal dawk l-ittri li bghattilhom biex jikkomunikaw magħna jekk huma għandhomx il-premium tal-insurance imħallas jew le, il-maġġor parti ta' dawn in-nies qalulna li ħallsu lis-sur Mark Randon u xi persuni oħra".

Illi spjegat illi l-maġġorparti tan-nies qalu li kienu ħallsu lil Mark Randon, iżda oħrajn (xi għaxar klijenti) qalu li kienu ħallsu l-*premia*

⁹ fol 26 *et seq*, tal-atti tal-mandat 683/03JA

¹⁰ fol 2399 *et seq*, Volum nru 4

¹¹ fol 1935 *et seq*, Volum nru 4

relattivi tagħhom lil haddiehor. Hija pero' għamiltha cara li s-soċjeta' attriċi tirrikonoxxi biss lis-soċjeta' konvenuta, u li s-soċjeta' attriċi ma kinitx taf b'dawn il-persuni "oħra" qabel ma għamlet l-eżerċizzju msemmi. Dok 'XX',¹² huwa dokument esebit minnha fil-25 ta' Ġunju 2008, konsistenti f'elenku tal-persuni kollha li qalu li hallsu jew lil Mark Randon jew lill-persuni l-oħra:

Chevron Dealer	Lm	71.93
Kenneth Genovese	Lm	11,979.43
Mark Randon	Lm	31,832.43
Regina Auto Dealer	Lm	2,998.77
Selective Travel	Lm	7,288.71
<u>Żebbug</u>	Lm	<u>491.82</u>
<u>TOTAL</u>	Lm	<u>54,663.09</u>

Illi Romina Chircop spjegat illi dawn kollha kienu jirrigwardaw ċertifikati maħruġa mis-soċjeta' attriċi, mibjugħa lill-individwi u mgħoddija lill-istess soċjeta' attriċi minn Mark Randon sabiex tinhareg l-*invoice* relattiva tagħhom. Fil-fatt qalet illi minn daww l-assikurati li wiegħbu għall-ittri tagħhom, l-ebda wiehed ma qal li ma kienx inxurjat mas-soċjeta' attriċi.

Illi l-istess xhud ikkonfermat illi hija kellmet lin-nies kollha li hemm indikati fid-Dok 'A' (anness maċ-ċitazzjoni) ħlief għal daww indikati fid-Dok 'RSC01',¹³ ipprezentat minnha fix-xhieda tagħha tat-23 ta' April 2008. Dan huwa elenku ta' daww l-assikurati li minkejja li s-soċjeta' attriċi għamlet kuntatt magħhom, baqgħu ma kkomunikawx lura magħhom. Dawn jirrigwardaw *premia* fl-ammont ta' Lm14,805.34.

Illi jiġi spjegat ukoll illi l-istess xhud, Romina Chircop, waqt ix-

¹² Dok 'XX', fol 1949

¹³ Dok 'RCS01', fol 1928 *et seq.*, Volum nru 4

xhieda tagħha tas-17 ta' Novembru 2008 ipprezentat Dok 'RSC'¹⁴ li huwa lista ta' klijenti li fil-fatt ħallsu direttament lis-soċjeta' attriċi. Din il-Qorti qabblat dan id-dokument ma' Dok 'A' u rriżultatla li fir-rigward tas-segventi assigurati, li din il-Qorti qegħda telenka hawn taht, il-poloż imħallsa minnhom ma ġewx imnaqqsa minn Dok 'A':

<u>Amount</u>	<u>Commission</u>	<u>Amount</u>	<u>Total</u>
Camilleri Denise	Lm239.74	Lm 45.34	Lm 285.08
Mario Anthony Desira	Lm 12.75	Lm 2.25	Lm 15.00
Detimil Ltd	Lm264.06	Lm 67.89	Lm 331.95
Mark & Josephine Farrugia	Lm 29.22	Lm 7.03	Lm 36.25
Joseph Muscat Azzopardi	Lm 54.74	Lm 14.06	Lm 68.80
<u>TOTAL</u>	<u>Lm600.51</u>	<u>Lm136.57</u>	<u>Lm737.08</u>

Illi fir-rigward tal-assikurat Joseph Muscat, jidher li l-valur tal-*premium* tiegħu fil-fatt tnaqqas minn Dok 'A', u fir-rigward tal-assikurata Victoria Zammit din il-Qorti ma setgħetx tqabbel il-valuri.

Illi da parti tagħha s-soċjeta' konvenuta targumenta illi wara li nstemgħu ħafna min-nies indikati f'Dok 'A', kien hemm xi wħud li qalu li qatt ma kienu assikurati mas-soċjeta' attriċi jew li għalkemm kienu assikurati magħha kienu għamlu dan tramite sotto-aġenziji oħra jew direttament mas-soċjeta' attriċi. Mark Randon fix-xhieda tiegħu tat-30 ta' Jannar 2013¹⁵, ssostna li dawn jirrapprezentaw *premia* fl-ammont ta' Lm5,080.25 u pprezenta Dok 'MR4'¹⁶ li hija lista ta' nies li allegatament mhux assikurati mas-soċjeta' attriċi. F'dan ir-rigward pero' s-soċjeta' attriċi tispjega illi hija ħarrket numru sostanzjali ta' assikurati quddiem l-Assistent Ġudizzjarju biex jixhdu dwar il-poloż tagħhom li huma ndikati fid-Dok 'A'. Tispjega illi dan għamlitu sabiex terġa' tikkonferma dak li qalu x-xhieda tagħha li nstemgħu quddiem l-Imħallef. Tenfasizza pero' illi kien

¹⁴ fol 143 tal-atti tal-mandat 683/03JA

¹⁵ fol 3199 *et seq.*, Volum nru 6

¹⁶ Dok 'MR4', fol 3193 *et seq.*, Volum nru 4

hemm xhieda li kellhom diffikulta' kbira biex jiftakru, u *in oltre*, minhabba l-fatt li s-soċjeta' konvenuta kienet tinnegozja wkoll tramite terzi, ikun hemm persuni li minkejja li jkunu nxurjati magħha tramite s-soċjeta' konvenuta, lanqas biss ikunu a konoxxenza ta' dan. Fi kwalunkwe każ taċċenna għall-fatt illi din il-prova lanqas biss kienet waħda neċessarja u titlob li jiġi apprezzat li hija kienet giet infurmata bl-eżistenza ta' tali assikurati proprju mis-soċjeta' konvenuta Shield Services Ltd, u li waqt li qed titħaddem fil-kors normali tagħha relazzjoni ta' *insurance sub-agency*, il-*principal* (ċjoe' s-soċjeta' attriċi) qatt ma jkun f'kontatt dirett mal-assikurati. Targumenta illi l-prassi normali sabiex jiġu verifikati l-kontijiet bejn il-partijiet f'din il-kawża qatt ma kienet tinvolvi l-assikurati, u kwalunkwe rikonċiljazzjoni ta' ammonti dovuti li saret fil-passat dejjem saret abbażi ta' prova dokumentarja. Din il-Qorti jidhrilha li dan huwa argument legittimu u għalhekk mhux ser tieġu konjizzjoni ta' Dok 'MR4'.

Illi s-soċjeta' konvenuta tilmenta illi Dok 'A' jinkludi *premia* migbura minnha u li hija għaddiet lis-soċjeta' attriċi, u li iżda ma tnaqqsx. Mark Randon ippreżenta Dok 'MR5'¹⁷ fir-rigward, li huwa kopja ta' ċekk datat 4 ta' Marzu 2002 intestat lis-soċjeta' attriċi fl-ammont ta' Lm1140.11. Dok 'MR5' fih struzzjonijiet ta' kif is-soċjeta' konvenuta riedet lis-soċjeta' attriċi tagħmel l-allokazzjonijiet. Din il-Qorti qabblat l-*invoices* elenkati f'dan id-dokument ma' Dok 'A' u rriżultatla li effettivament hemm xi wħud minnhom (mhux kollha) li għadhom jidhru f'Dok 'A'. Tali *invoices* huma disgħa (9) u din il-Qorti qed tissottolinejahom u tindikahom bis-sinjal (•):

“ACCOUNT NO 77SHI0156G
LIST OF INVOICES TO BE ALLOCATED
PAYMENT OF Lm1,140.11

¹⁷ Dok 'MR5', fol 3196, Volum nru 6

<u>Invoice no</u>	<u>Ammont</u>
• 95241	Lm 103.19
• 99053	Lm 23.31
• 100730	Lm 59.17
31746	- Lm 50.00
• 98882	Lm 1,168.34
• 98883	Lm 218.75
• 98893	Lm 350.00
32720	-Lm 1,168.34
• 114874	Lm 1,174.47
93758	Lm 7.37
93762	Lm 4.82
95746	Lm 15.50
• 95759	Lm 123.84
95765	Lm 251.43
• 95770	Lm 150.97
100069	Lm 2.94
100070	Lm 4.24
100071	Lm 127.88
100072	Lm 7.96
cr pyt	- Lm 1,435.73
<u>TOTAL</u>	<u>Lm 1,140.11</u>

Illi kif wiehed jista' jara s-somma ta' tali disa' (9) ammonti waħedhom teċċedi l-ammont ta' Lm1,140 – fil-fatt jammonta għal Lm3,372.04. Hemm ammonti ta' *invoices* oħra ndikati fl-istess Dok 'MR5' li jidhru mnaqqa fuq l-istess Dok 'MR5'. Din il-Qorti ma jidhrilhiex li tista' hija taqbad u tnaqqas dawn id-disa' ammonti hija stess għaliex jidhru li jiffurmaw parti min eżercizzju kumplessiv u ma jistgħux jiġu kkunsidrati *in vacuo*.

Illi s-soċjeta' konvenuta tilmenta wkoll illi fid-Dok 'A' f'pàġni 22 u 23¹⁸, senjatament mill-*entry* nru 29 'il quddiem¹⁹, hemm indikati

¹⁸ Effettivament huma pàġni 23 u 24 ta' Dok 'A' (a fol 33 u 34 rispettivament)

poloz li ma fihomx *debit note* hdejhom. Mark Randon xehed illi m'għandu l-ebda rendikont dwar min huma n-nies. Qal li tali poloz jammontaw għal Lm1,987.62. Din il-Qorti tosserva illi tali poloz huma datati 31 ta' Lulju 2002 (jigifieri wara li giet itterminata s-sotto-aġenzija). Fix-xhieda tagħha tal-4 ta' Frar 2009²⁰, Romina Spiteri nee' Chircop xehdet hekk dwarhom:

“Mela rigward dawk is-sett ta' invoicing li jidher fuq l-istatement dak huwa xogħol li l-ex CEO tas-Citadel, is-sur Ramon Mizzi kien gabar wara li nġhalqu l-kuntratt mas-sur Randon, kien mar l-uffiċċju tas-sur Randon u gabar dak kollu, ċertifikati li kienu nħargu mis-sur Randon, ovvjament kopji, u għabhom l-uffiċċju. Dak ix-xogħol kollu jigifieri li nbiegħ mis-sur Randon. Minn pages 22 sa 23 huma invoicing li aħna għamilna lill-klijenti li minn dokumenti li gabar is-sur Mizzi nstab illi dawk il-kopji ta' ċertifikati qatt m'għaddew lil Citadel biex Citadel tkun taf illi dawk il-klijenti xtraw polza mingħand is-sur Randon, allura ridna bilfors, b'hekk is-sur Randon lilna qatt ma nfurmana li dawk il-klijenti li xtraw il-polza mingħandu jew għamli insurance għandu, u aħna meta s-sur Mizzi gie bihom kellna nħadduhom, kellna nżiduhom mal-istatement tiegħu, mal-istatement ta' Shield... għalhekk huma debitati fuq il-kont ta' Shield.”

(enfasi ta' din il-Qorti)

Illi għalhekk jidher li dan l-ammont ukoll ma jistax jitnaqqas.

Ikkunsidrat dan kollu, din il-Qorti jidhrilha illi mill-ammont ta' Lm79,528.05 pretiż mis-soċjeta' attriċi in linea ta' premia dovuti mis-soċjeta' konvenuta, għandu jitnaqqas biss l-ammont ta' Lm21,380.42²¹ imħallas minnha, kif ukoll l-ammont ta' Lm600.51 rappreżentanti klijenti li sussegwentement ħallsu direttament lis-

¹⁹ Mill-isem ta' “Dr Anthony Mangion” ’il quddiem

²⁰ fol 2349 *et seq.*, Volum nru 4

²¹ Għalkemm is-soċjeta' konvenuta ħallset Lm22,000, is-Lm619.58 li ġew allokatu tnaqqsu mis-somma pretiża

soċjeta' attriċi u li l-premia relattivi tagħhom għadhom jidhru dovuti fuq Dok 'A'. Għalhekk jiġi li l-bilanċ huwa ta' **Lm57,547.12**

Illi jiġi ppreċiżat illi kwalsiasi parti minn dan l-ammont li jirrappreżenta *premia* li l-klijenti tas-soċjeta' konvenuta ma ħallsux lis-soċjeta' konvenuta għandha tagħmel tajjeb għalih l-istess soċjeta' konvenuta *stante* li ma jirrizultax pruvat li fir-rigward ta' dawk li kellhom kont mas-soċjeta' konvenuta u li kienu jħallsuha "*on credit*" kien hemm il-kunsens u l-awtorizzazzjoni tas-soċjeta' attriċi. Għalhekk kwalsiasi *credit* mogħti lill-klijenti tas-soċjeta' konvenuta kien a riskju tas-soċjeta' konvenuta stess.

L-ammont mitlub mis-soċjeta' attriċi (ii) *in linea* ta' rifiżjoni ta' *commissions*:

Illi waqt ix-xhieda ta' Mark Randon tat-30 ta' Jannar 2013, din il-Qorti staqsieta speċifikament hekk: "*Tal-commission kont tithallas jew kont tnaqqashom mill-ammonti li kont thallas inti?*" u huwa wieġeb illi l-*commissions* kienu jitnaqqsu mill-ammonti li jkun għabar.

Illi l-*premia* fl-ammont ta' Lm79,528.05 (indikati fuq Dok 'A') huma fil-fatt bil-*commissions* diġa' mnaqqsa. Il-*commissions* relattivi għalihom huwa ta' Lm17,413.63. Din il-Qorti hija tal-fehma li s-soċjeta' konvenuta hija ntitolata għal dawk il-*commissions* relattivi għall-*premia* fl-ammont ta' Lm21,380.42 li hija ħallset qabel il-kawża, u wkoll għal dawk relattivi għall-*premia* fl-ammont ta' Lm600.51 li ħallsu l-klijenti tagħha direttament lis-soċjeta' attriċi; u li *invece mhix intitolata* għal dawk il-*commissions* relattivi għall-*premia* fl-ammont ta' Lm57,547.12 li baqgħet ma ħallsitx (ċjoe' fir-rigward tal-bilanċ li sejra tiġi ordnata thallas minn din il-Qorti). Din il-Qorti qed tillikwida (proporzjonalment) il-*commissions* relattivi għall-*premia* ta' Lm57,547.12 fl-ammont ta' **Lm12,600.64.**

L-ammont totali dovut lis-soċjeta' attriċi (in linea ta' premia u commissions):

Illi għalhekk mill-ammont pretiż ta' Lm75,561.26 (rappreżentanti bilanċ ta' *premia u commissions* meħudin flimkien), din il-Qorti jidhrilha li huma dovuti **Lm70,147.76** (Lm57,547.12 + Lm12,600.64).

Ir-responsabilita' tal-konvenuti Mark u Michelle Randon personalment:

Il-konvenuti Mark u Michelle Randon isostnu li ma hemm l-ebda ness ġuridiku bejnhom u bejn is-soċjeta' attriċi u li għalhekk l-ebda ammont ma hu dovut minnhom personalment.

Is-soċjeta' attriċi fin-nota tas-sottomissjonjiet tagħha ssostni illi fiċ-ċirkostanzi "*huwa evidenti li hemm bżonn ikun hemm lifting of the corporate veil.*"

Illi huwa risaput illi għalkemm kumpanija għandha personalita' ġuridika distinta minn min jiġġestiha u mill-azzjonisti tagħha, f'każ ta' kummerċ frawdolenti jew hażin jeżisti l-prinċipju tal-*lifting of the corporate veil* u dan biex dik il-persuna li tkun responsabbli ma tkunx tista' tinheba wara l-personalita' ġuridika tal-kumpanija biex tevita r-responsabbilita' tagħha. Abbażi ta' dan il-prinċipju, kreditur ta' soċjeta' jista' jottjeni li ufficjali, rappreżentanti jew persuni nvoluti fit-tmexxija ta' tali soċjeta', ikunu personalment responsabbli għad-djun tagħha.

Illi issa jirriżulta li kien hemm ħafna irregolaritajiet li seħhew da parti tas-soċjeta' konvenuta tul il-kors tas-sotto-aġenzija mas-soċjeta', fosthom is-segwent:

- Is-soċjeta' konvenuta kienet qegħda topera tramite terzi (bħal Kenneth Genovese, Selective Travel, Regina Auto Dealer etc) li ma kienux sotto-aġenti awtorizzati mis-soċjeta' attriċi;

- Is-soċjeta' konvenuta ma kinitx qegħda tgħaddi l-*premia* rigwardanti l-poloż maħruġa minnha fi żmien tlett xhur;
- Is-soċjeta' konvenuta ma kinitx qegħda tgħaddi lis-soċjeta' attriċi d-dokumenti kollha relattivi għal poloż li kienet qed toħroġ f'isem is-soċjeta' attriċi;
- Il-konvenut Mark Randon kien jieħu mill-fond tas-soċjeta' konvenuta għall-użu personali tiegħu u kien anke jpoġġi flus personali tiegħu f'tali fond meta jkun qiegħed jinżel.

(Pamela Cuschieri – *accounts clerk* tas-soċjeta' konvenuta – fix-xhieda tagħha tal-15 ta' Marzu 2006²² spjegat illi s-soċjeta' konvenuta kellha żewġ kontijiet bankarji: (i) wieħed kien il-*premium account* – li minnu kienu jithallsu l-*premia* dovuti lis-soċjeta' attriċi, u (ii) l-ieħor kien il-*commission account*, li suppost kienu jintuża biex jithallsu l-ispejjeż relatati mat-tmexxija tan-negożju, bħal pagi, kera tal-post, telephone eċċ. Hija qalet li minn dan il-kont Mark Randon kien jiġbed flus għall-ispejjeż **personali** tiegħu, bħall-ispejjeż tal-*credit card* tiegħu, tal-*mobile* tiegħu, tat-telephone tad-dar tiegħu, u tax-xogħlijiet li darba saru fuq il-*boat* personali tiegħu. Qalet ukoll li darba tiftakar li kien għamel depożitu ta' Lm13,000 jew Lm17,000 sabiex ikun jista' jaqta' f'tit mill-*premia* li kienu dovuti lis-soċjeta' attriċi (jidher għalhekk li tali depożitu għamlu fil-*premium account*).

- Is-soċjeta' konvenuta ma għamlitx l-accounts tas-snin 2001 u 2002. Fix-xhieda tiegħu tal-24 ta' April 2003²³ Mark Randon spjega li huwa ma setax jagħmel l-accounts għaliex kellu bżonn dokumenti min-naħa tas-soċjeta' attriċi, liema dokumenti ma ġewx mgħoddija lilu. Pero' fix-xhieda tagħhom

²² fol 1206 *et seq.*, Volum nru 3

²³ fol 3213 *et seq.*, Volum nru 6

tad-9 ta' Frar 2006 l-*accountant* u l-awditur tas-soċjeta' konvenuta (Jesmond Psaila²⁴ u Mark Scalpello²⁵) ma jikkorroborawx tali verżjoni.

Sinifikanti huwa l-eżitu tal-investigazzjonijiet li saru mill-MFSA, fejn wara *inspections* li saru u wara laqgħat li għalihom kienu ġew mitluba jattendu Mark Randon u l-avukat tiegħu, l-*accountant* Jesmond Psaila u l-awditur Mark Scalpello, hija kkonludiet illi s-soċjeta' konvenuta wettqet diversi nuqqasijiet:

- *has failed to maintain adequate systems of control of its business and records, in particular accounting records;*
- *has not conducted its business with due regard to the interest of policyholders and potential policyholders; and*
- *has failed to carry on business with due care and integrity.*

Illi relazzjonijiet u aġir ta' soċjetajiet u relazzjonijiet u aġir ta' membri, uffiċjali jew rappreżentanti ta' soċjetajiet huma regolati bl-Att dwar il-Kumpaniji (Kap 386) tal-Liġijiet ta' Malta. L-uniċi żewġ istanzi fejn din il-liġi tipprovdi għall-każ ta' responsabbilta' illimitata u diretta ta' azzjonisti u rappreżentanti ta' soċjeta' huma dawk ta' kummerċ bi frodi (*fraudulent trading*) u kummerċ ħażin (*wrongful trading*) kontemplati fl-Artikoli 315 u 316 rispettivament:

Artikolu 315: (Responsabbilta' għal kummerċ bi frodi)

(1) Jekk waqt l-istralċ ta' kumpanija sew jekk b'ordni tal-Qorti jew volontarjament ikun jidher li xi negozju tal-kumpanija jkun tmexxa bil-ħsieb ta' frodi ta' kredituri tal-kumpanija jew ta' kredituri ta' xi persuna oħra, jew bil-għan ta' frodi, il-Qorti tista' fuq rikors

²⁴ fol 1191 *et seq.*, Volum nru 3

²⁵ fol 1174 *et seq.*, Volum nru 3

tar-riċevitur uffiċjali, jew tal-istralċjarju jew ta' xi kreditur jew ta' xi kontributorju tal-kumpanija, jekk jidhrilha xieraq li tagħmel hekk, tiddikjara li xi persuni li xjentement kienu partijiet fit-tmexxija tan-negozju bil-mod qabel imsemmi tkun responsabbli personalment, mingħajr ebda limitazzjoni ta' responsabbilta' għal kull jew għal xi dejn jew responsabbiltajiet oħra tal-kumpanija kif il-Qorti tista' tordna.

(2) Meta n-negozju ta' kumpanija jitmexxa b'dak il-ħsieb jew għal dawk l-għanijiet hekk kif imsemmija fis-sub-artikolu (1), kull persuna li xjentement tkun parti fit-tmexxija tan-negozju kif intqal qabel, tkun haġta ta' reat u tista' tehel meta tinstab haġta multa ta' mhux aktar minn mitejn u tnejn u tletin elf, disa' mija u sebgha u tletin ewro u erbgħa u tletin ċenteżmu (€232,937.34) jew prigunerija għal perjodu ta' mhux aktar minn ħames snin jew dik il-multa u prigunerija flimkien.

Artikolu 315: (Kummerċ hażin)

(1) Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu japplikaw meta kumpanija tkun giet xolta u tkun insolventi u jkun jidher li persuna li kienet direttur tal-kumpanija kienet taf, jew kellha tkun taf qabel ix-xoljiment tal-kumpanija, li ma kienx hemm prospett xieraq li l-kumpanija setgħet tevita x-xoljiment minħabba l-insolvenza tagħha.

(2) Il-Qorti, fuq ir-rikors tal-istralċjarju ta' kumpanija li għaliha japplika dan l-artikolu, tista' tiddikjara li persuna li kienet direttur kif imsemmi fis-subartikolu (1) tkun responsabbli li tagħmel pagament favur l-attiv tal-kumpanija kif il-Qorti jidhrilha xieraq.

(3) Il-Qorti ma għandhiex tilqa' rikors taħt dan l-artikolu jekk tkun sodisfatta li l-persuna li kienet direttur kienet taf li ma kienx hemm prospett xieraq li l-kumpanija setgħet tevita x-xoljiment minħabba l-insolvenza tagħha u skont dan tkun haġet kull pass li kellha tiegħu sabiex tnaqqas it-telf potenzjali għall-kredituri tal-

kumpanija.

(4) Għall-finijiet tas-subartikoli (2) u (3) il-fatt li direttur ta' kumpanija għandu jkun jaf jew jaċċerta ruħu minnhom, il-konklużjonijiet li għandu jilhaq u l-passi li għandu jieħu huma daww li jkunu magħrufa jew aċċertati, jew li jintlaħqu jew jittieħdu, minn persuna li b'mod raġonevoli tkun diligenti li jkollha kemm –

(a) it-tagħrif ġenerali, ħila u esperjenza li b'mod raġonevoli jkunu mistennija minn persuna li tmexxi l-istess funzjonijiet kif jitmexxew minn jew mogħtija lil dak id-direttur fir-rigward il-kumpanija; kif ukoll

(b) it-tagħrif ġenerali, ħila u esperjenza li għandu d-direttur.

(5) Għall-finijiet ta' dan l-artikolu, direttur jinkludi persuna li skont id-direzzjoni jew istruzzjonijiet tagħha d-diretturi tal-kumpanija normalment jaġixxu.

Illi din il-Qorti fil-kawża fl-ismijiet **“Valle del Miele Ltd vs Wallace Fino et pro et noe”**²⁶ irriteriet illi kwalsiasi responsabbilta' personali tar-rappreżentanti ta' soċjeta':

“... tista' tiġi dikjarata biss waqt li l-istess soċjeta' tkun fi proċess ta' stralċ. Il-Liġi tal-kumpaniji, li hi liġi speċjali li tirregola l-kumpaniji u l-uffiċjali tagħha, ma tipprovdi rimedji oħra kontra allegat abbuż tad-diretturi, tista' tiġi dikjarata biss waqt li l-kumpanija tkun fi proċess ta' stralċ, u dana a tenur tal-artikolu 315 u 316 tal-imsemmi Kap 386. Il-liġi tal-kumpaniji, li hi liġi speċjali li tirregola l-kumpaniji u l-uffiċjali tagħha, ma tipprovdi rimedji oħra kontra allegat abbuż tad-diretturi, u meta istitu hu regolat b'liġi speċjali,

²⁶ vide **“Valle Del Miele Limited vs Wallace Fino et pro et noe”**, Ċit. Nru. 1903/01TM, deċiża mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fit-12 ta' Ottubru 2007

mhux leċitu li ssir riferenza għal xi prinċipju ġenerali tad-dritt. Hu minnu li, b'mod ġenerali, min jabbuża bid-drittijiet mogħtija lil jista' jkun passibbli għad-danni, iżda meta istitut hu regolat b'liġi speċjali, hi biss dik il-liġi li għandha tiġi kkunsidrata għall-fini ta' responsabbiltà tal-partijiet u tar-rimedji mogħtija – “specialia generalibus derogant” F'dan il-każ il-liġi speċjali rregolat kif u meta diretturi jistgħu jinstabu responsabbli personalment għad-djun tal-kumpanija tagħhom, u hi biss fil-limiti ta' dak provdut f'dik il-liġi speċjali li r-rimedji jridu jinstabu.”

Għalhekk għalkemm kreditur jista' jottjeni dikjarazzjoni ta' responsabbiltà ta' rappreżentant tas-soċjeta' debitorici għad-dejn ta' dik is-soċjeta', huwa jista' jagħmel hekk biss fil-limiti ta' dak provdut fil-Kap 386 tal-Liġijiet ta' Malta, u senjatament fil-kuntest ta' proċediment ta' stralċ ta' soċjeta' u ta' dak provdut fl-Artikoli 315 u / jew 316. F'azzjoni ordinarja (bħalma hija din odjerna) għall-ħlas ta' kreditu ma jistax ikun hemm l-applikazzjoni tal-prinċipju tal-*lifting of the corporate veil*. Għalhekk normalment lanqas hu l-każ li din il-Qorti tiddetermina jekk l-aġir ta' Mark Randon kienx tali li jirrendih (u lil martu bħala parteċipi fil-komunjoni tal-akkwisti) responsabbli personalment għall-kreditu mitlub mis-soċjeta' attrici.

Illi madankollu mill-atti jirriżulta ċar għall-Qorti li l-konvenut kien jiġġestixxi dan in-negozju b'mod li huwa diffiċli li wiehed jiddistingwi bejn l-azzjonijiet tiegħu bħala direttur tas-soċjeta' konvenuta u f'ismu personali, tant huwa evidenti li uża l-flus derivati mill-premia għal skopjiet oħra ċertament mhux relatati mas-soċjeta'.

Illi *prima facie* għalhekk jirriżulta lill-Qorti element ta' malafede da parti tal-konvenut personalment għaliex si tratta somma kbira ta' flus u mhux xi somma żgħira li setgħet baqgħet għaddejja b'nuqqas ta' attenzjoni. Anke l-istess kontro-talba tal-konvenut kif se jiġi msemmi, turi li l-konvenut ma ddistingwix bejn l-azzjonijiet tiegħu bħala

persuna u dawk bħala direttur. F'dan ir-rigward il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenzi fl-ismijiet “**Briffa vs Abela**” (deċiża mill-Prim Awla fit-28 ta' Marzu 2003) u “**Galea vs Micovic**” (deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-8 ta' Novembru 2001).

Illi jsegwi għalhekk illi t-talba attriċi hija wkoll proponibbli fil-konfront tal-konvenuti Mark u Michelle Randon.

Il-kontro-talba tas-soċjeta' konvenuta:

Illi s-soċjeta' konvenuta għamlet kontro-talba fl-ammont globali ta' Lm4,469.49, in kwantu:

- Lm3,365.49 allegatament jirrapprezentaw *commissions* fuq *life policies* li hija bieghet mingħajr l-awtorizzazzjoni tas-soċjeta' konvenuta u għalhekk m'humiex dovuti; u
- Lm1,104 jirrapprezentaw żewġ *claims* li s-soċjeta' konvenuta allegatament hallset minn butha mingħajr l-awtorizzazzjoni tas-soċjeta' attriċi u għalhekk mhux dovuti.

Illi fir-rigward tal-ammont ta' Lm3,365.49, is-soċjeta' konvenuta pprezentat Dok 'MR3'²⁷ mal-istess kontro-talba, u f'dan ir-rigward is-soċjeta' attriċi eċċepiet illi tali ammont mhux dovut għaliex is-soċjeta' konvenuta ma kinitx awtorizzata tbiegh poloz ta' *Life Insurance*. Fix-xhieda tiegħu tat-12 ta' Diċembru 2003²⁸, pero' r-raġuni li ta Ramon Mizzi (mis-soċjeta' attriċi) għaliex ma humiex dovuti *commissions* fir-rigward tal-*premia* ndikati fuq id-Dok 'MR3' ma kinitx in-nuqqas ta' awtorizzazzjoni tagħha biex is-soċjeta' konvenuta tbiegh poloz ta' *Life Insurance*. Spjega li kien talab il-Life Department tas-soċjeta' ittih informazzjoni dwar il-poloż indikati fid-Dok 'MR3':

“... jiena ġejt infurmat illi kien hemm numru minn dawn il-*policies* illi

²⁷ fol 88, Volum nru 1

²⁸ fol 98, Volum nru 1

ma kinux ġew imkomplija. Normalment, just biex nispyega f'it, mingħajr ma nidhol f'ħafna dettall, life policy jista' jkun hemm il-bżonn illi jkun hemm medical examination, jaf minħabba medical examination jaf ikollna ngħollu l-premium mill-proposta li tkun saret, u allura l-proċess jieqaf, u l-policy ma toħroġx. Kien hemm erba' minnhom li ġara hekk, u l-oħrajn il-premium tħallas wara t-termination tas-sub-agency, jew il-polza nnifisha ħarġet wara t-termination tas-sub-agency." (enfasi ta' din il-Qorti)

Illi din il-Qorti pero' hija tal-fehma illi fir-rigward tal-poloż li fil-fatt ġew kompluti u fejn il-premia relattivi tagħhom effettivament tħallsu wara li ġiet itterminata s-sotto-aġenzija, (kemm jekk il-poloż ħarġu qabel u kemm jekk ħarġu wara li ġiet itterminata s-sotto-aġenzija) is-soċjeta' konvenuta hija ntitolata għall-commissions relattivi, stante li kienu poloż li ġew introdotti tramite l-istess soċjeta' konvenuta. La darba mhux magħruf l-ammont tagħhom din il-Qorti sejra tillikwida *arbitrio boni viri* l-commissions relattivi fl-ammont ta' Lm2,000.

Illi fir-rigward tal-ammont ta' Lm1,104 pretiż mis-soċjeta' konvenuta, l-istess soċjeta' konvenuta fin-nota tas-sottomissjonijiet tagħha targumenta illi s-soċjeta' attriċi ma kkontestatx din it-talba u għalhekk għal din ir-raġuni u għaliex saret il-prova relattiva, għandha titqies bħala ġustifikata. Is-soċjeta' konvenuta pero' effettivament kienet ikkontestat tali talba, u eċċepiet illi s-soċjeta' konvenuta ma kinitx awtorizzata tħallas claims. Fin-nota tas-sottomissjonijiet tagħha terġa' tenfasizza illi hija qatt ma tat lis-soċjeta' konvenuta l-poter biex tħallas *claims* għan-nom tagħha. Għaldaqstant din il-Qorti mhix f'pożizzjoni li tilqa' din it-talba.

Il-kontro-talba tal-konvenuti konjuġi Randon:

Illi l-konjuġi Randon, minkejja li eċċepew illi m'humieq il-legittimi kontradditturi pproponew kontro-talba (fejn talbu l-ħlas tas-somma ta' Lm1,313.85 rigwardanti *claim* li għamlu relattiva għall-vettura personali tagħhom li kienet assikurata b'polza *fully comprehensive*

mas-soċjeta' attriċi, u li din, allegatament naqset li tħallashom id-danni in segwitu għal inċident awtomobilistiku). Ma tistax din il-Qorti ma tosservax li l-fatt li qed jgħidu li m'humiex il-legittimi kontraditturi u fl-istess nifs jipponu kontro-talba huwa kontradittorju għall-aħħar. Peress illi l-Qorti qed tiċhad din l-eċċezzjoni se tilqa' din il-kontro-talba.

DEĊIŻJONI:

Għal dawn il-motivi din il-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi:

(a) Fir-rigward tat-talba attriċi:

- (i) tilqa' l-ewwel talba u tiddikjara li s-soċjeta' konvenuta Shield Services Ltd naqset li tħallas lis-soċjeta' attriċi l-prezz ta' diversi *premia* fuq poloz ta' assikurazzjoni u boll relattiv;**
- (ii) tilqa' t-tieni talba in kwantu tiddikjara illi s-soċjeta' konvenuta tilfet id-dritt għal dawk il-kummissjonijiet rigwardanti *premia* li ma tħallsux;**
- (iii) tilqa' t-tielet talba limitatament in kwantu tillikwida l-ammont bilanċjali dovut lis-soċjeta' attriċi fl-ammont ta' Lm70,147.76 (Lm57,547.12 rappreżentanti *premia* u Lm12,600.64 rappreżentanti kummissjonijiet)**
- (iv) tiċhad ir-raba' talba kif dedotta iżda ssib lill-konvenuti Randon personalment responsabbli għar-raġunijiet ġja' msemija;**
- (v) tilqa' l-hames talba u tikkundanna lis-soċjeta' konvenuta u lill-konvenuti jħallsu lis-soċjeta' attriċi s-somma ta' Lm70,147.76 (ekwivalenti għal €163,400.33).**

(b) Fir-rigward tal-kontro-talba:

- (vi) tilqa' l-ewwel talba limitatament u tiddikjara li s-soċjeta' attriċi rikonvenuta hija debtriċi tas-soċjeta' konvenuta fl-ammont ta' Lm2,000 likwidati *arbitrio boni viri* fir-rigward ta' kummissjonijiet dovuti lilha relattivi ghal numru ta' *life insurance policies*;**
- (vii) tilqa' t-tieni talba;**
- (viii) tilqa' t-tielet talba limitatament u tordna lis-soċjeta' attriċi rikonvenuta thallas lis-soċjeta' konvenuta s-somma ta' Lm2,000 (ekwivalenti ghal €4,660)**
- (ix) tilqa' r-raba talba u tordna lis-soċjeta' attriċi thallas lill-konvenuti personalment is-somma ta' Lm1,313.85c (€3,060.45).**

L-ispejjeż tat-talba attriċi jkunu a kariku tal-konvenuti; filwaqt li dawk tal-kontro-talba jkunu tlett kwarti a kariku tas-soċjeta'attriċi u kwart a kariku tal-konvenuti.

Moqrija.

**Joseph Azzopardi
S.T.O. Prim Imhalled**

**Mario Debono
Deputat Registratur**